

Kihívások és a lehetséges válaszok az élelmiszerpiac számára

2008. november 6.

Gyaraky Zoltán
főosztályvezető

Az élelmiszeripar helye, helyzete

◆ Európában

EU 25-ök termelési értéke 830 milliárd EURO

feldolgozó iparban az első - 13,6 %-al

282.000 vállalkozásban 3.8 millió fő

a teljes EU több, mint 90 %-át az EU 15-ök (D, Fr, I, GB, S 70 %)

kis és közepes vállalkozások adják a bruttó termelési érték több, mint 50 %-át

Az élelmiszeripar helye, helyzete

◆ Magyarországon

EU 25-ből a magyar termelés tartósan 1 % körüli - 16 helyen

új csatlakozók közül csak Cz, Pl nagyobb, régiek közül csak L kevesebb
megközelítőleg a Gr, P, Fl, Cz, A hasonló teljesítményű

2007-ben 1885 milliárd HUF bruttó termelési érték, 20,4 milliárd HUF adózás
előtti eredmény - folytatódott a bruttó termelési volumen csökkenés - 4,7%

mintegy 100.000 fő foglalkoztatott

értékesítésben belföld - 5,6%, export 2,5% átlag 3,7%

export bevétel folyó áron 448 milliárd HUF (17 milliárd HUF passzívum)

feldolgozó iparban a korábbi második helyről a harmadikra esett vissza
(14,9 %/2002, 8.6 %/2007)

Az élelmiszeripar helye, helyzete

◆ Magyarországon /2/

12 szakágazat adta a termelési érték 3/4-ét

- üdítőital 111 %
- malomipar 100,5 %
- sör, tej, zöldség-gyümölcs, takarmány, kenyér, baromfi, hús, cukor, édesség

az élelmiszeripari termelés a belföldi szükséglet 120-130 %-át képes előállítani

az elsődleges termelés 2/3-át az élelmiszeripar dolgozza fel

a belföldi kínálatban a hazai élelmiszerek aránya 65-70%-ra csökkent

4 fő felett regisztrált vállalkozások száma 2007-ben 2674 db.

külföldi tulajdonosi arány 60-65% (korábbiakhoz képest csökkent)

Az élelmiszeripar helye, helyzete

◆ Magyarországon /3/

80 % mikro vállalkozás - főként regionális ellátás, tőkehiány

95 % a 4-49 fős vállalkozások aránya

5 % nagyvállalat, 0,6 % 500 főnél nagyobb - aktív Uniós kapcsolattal

kkv-knál versenyhátrány, alacsony nyereségtermelő képesség, gyenge marketing, és innováció

általános a korszerűtlen termékszerkezet, elavult technológia, magas termelési költségek

A piac igényeinek megfelelő termékek gyártásához az ágazat korszerűsítése szükséges

Innovációs realitások az élelmiszeriparban

- bizonytalan jövőkép - korlátozott k+f ráfordítások
- erősen korlátozott, nehezen áttekinthető, megosztott források
- az elérhető forrásokhoz túl bonyolult és szigorú - banki kölcsön típusú - feltételekkel juthatnak a vállalkozások, a projekt menedzsment szolgáltatások hiányoznak
- a vállalkozások a korlátozott erőforrásokat a termék és technológia fejlesztések helyett az újabb és újabb élelmiszer-biztonsági és minőségirányítási rendszerek kiépítésére, tanúsítására fordítják
- a kkv-k nem rendelkeznek saját, vagy alvállalkozó fejlesztő személlyel, részleggel
- a nagyobb, külföldi vállalkozások külföldön fejlesztenek
- jelentős szakadék a kutató szervezetek és az ipar szemlélete és céljai között
- kevés (innovációs) kapcsolat az élelmiszerlánc szereplői között
- hiányzik a technológia transzfer

Kihívások – jelenségek amire figyelniük kell

- az olcsó, gyenge minőségű import leértékelte a minőségtudatos szemléletet
- jóminőségű import élelmiszerek is vannak lényegesen olcsóbban
- jellemzően egészségtelen életmód, helytelen étkezési szokások - kedvezőtlen egészségügyi statisztikák
- társadalom elöregedése
- szabadidő felértékelődik
- élelmiszer-biztonsági botrányok, megrendült fogyasztói bizalom
- a magyar élelmiszeripar korlátozott erőforrásai és kapacitásai - árversenyben nem lehet előnyt szerezni

A korlátozott fejlesztési forrásokat a fenti kihívásokat figyelembe vevő területekre kell összpontosítani

Jövőkép

◆ Alapvetés

- a magyar élelmiszergazdaság stratégiai ágazat - fel kell ismerni, el kell ismertetni
- a magyar alapanyagok a sajátos természeti adottságaink révén különlegesen kedvező tulajdonságokkal rendelkeznek
- tradicionális biztonság a hazai élelmiszereknél - erőteljes hatósági felügyelet
- az élelmiszerlánc szereplői egymásra vannak utalva - ha a lánc bármelyik szeme sérül, tönkremegy a lánc egésze is tönkremegy

◆ Megoldás → a kivezető út

- csak az új ismeretek és módszerek bevezetésével és a környezettudatos, hatékony energiafelhasználás alkalmazásával előállított

magasabb hozzáadott-értékű új,

illetve

a nemzeti hagyományokra épülő hagyományos termékek

járulhatnak hozzá a versenyképesség javításához, új piacok megszerzéséhez, illetve a régiek megtartásához új, főként vidéki munkahelyek létesítéséhez

ÉLELMISZERIPAR → ÉBRESZTŐ

SENKI NEM OLDJA MEG A MI PROBLÉMÁINKAT CSAK MI!!!

◆ Út a megoldás felé – stratégiai célok

- gyengülő piaci pozíció megfordítása, szerkezetátalakítás
- tervszerű, tudatos innováció
- belföldi piaci részesedés visszaszerzése 80%-ig
- az elért élelmiszerbiztonsági eredmények megtartása, fejlesztése
- versenyképesség növelése – kiemelten a kkv-oknál
- élelmiszerpiaci imázs javítása
- humán erőforrás tudatos fejlesztése
- új partneri kapcsolatok az élelmiszerláncban – a vevő az úr!

Szakmai kormányzat (FVM) az élelmiszeripar stratégiai céljaiért

- szabályozás területén
  - törvények, rendeletek – történelmi léptékű változások kezdete (2008. évi XLVI. Tv.)
  - felelősség egy kézben, egységes hatóság, egységes jogértelmezés
  - Magyar Élelmiszerkönyv jelene és jövője
  - állásfoglalások
  - EU minőségpolitika, Zöld könyv adaptálása – pozitív diszkrimináció
- konzultáció, kommunikáció erősítése
- új megközelítésű élelmiszerlánci kapcsolatok kialakításának elősegítése
- export lehetőségek feltárása, megnyitása
- kollektív élelmiszermarketing
- beruházási és innovációs támogatások (kiírás, figyelemmel kísérés, értékelés)
  - NKTH
  - GOP
  - UMVP

Az élelmiszeripari innováció fő célterületei

- alap és kapcsolódó alkalmazott kutatások és gyakorlati bevezetésük
- a teljes termékpályára összehangoltan kiterjedő, együttes technológiai és termék fejlesztések (kiemelten az állati termékek, valamint a zöldség-gyümölcs feldolgozás)
- alternatív élelmiszeripari termékek fejlesztése a társiparágak, a közétkeztetés, vendéglátás, catering részére
- speciális fogyasztói igényeket, fogyasztói csoportokat kielégítő termékek, technológiák fejlesztése
- egészségtudatos étrend és életmód kialakítását, az életkor meghosszabbítását segítő technológiák, termékek fejlesztése
- a nemzeti hagyományoknak megfelelő élelmiszerek előállításának technológiai fejlesztése, a termékek forgalomba hozatalának megszervezése

Az élelmiszeripari innováció fő célterületei /2/

- könnyen kezelhető, gyorsan elkészíthető kényelmi termékek fejlesztése és bevezetése
- új összetevők előállítása biotechnológiával, biotechnológiai fejlesztések
- regionális kutatási-fejlesztési, technológia bevezetési központok létesítése és működtetése, kiemelten a kkv-k részére (új termékek kisüzemi gyártásának bevezetéséhez, piacképességi vizsgálatok elvégzéséhez)
- a legkisebb melléktermék és hulladék képződést eredményező technológiák fejlesztése
- energiatakarékos technológiák élelmiszeripari adaptációja
- veszteségforrások csökkentését eredményező módszerek, technológiák kidolgozása

KÖSZÖNÖM A FIGYELMÜKET!

